

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ที่มีต่อทักษะการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ที่มีต่อเจตคติต่อความรักชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติ สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยแบบปกติจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคต้น ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 50 คน จากจำนวนนักเรียน 600 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

2. แผนการสอนที่ใช้ในการวิจัย

2.1 กลุ่มทดลองใช้แผนการสอนประวัติศาสตร์“หน่วยชาติไทย”โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มีจำนวน 5 แผน ใช้เวลา 26 คาบ เนื้อหาที่เรียนคือ หน่วยที่ 4 ชาติไทย ประกอบด้วย หน่วยย่อยที่ 1 ประวัติศาสตร์ไทย หน่วยย่อยที่ 2 บุคคลที่สำคัญ หน่วยย่อยที่ 4 ศิลปวัฒนธรรม และหน่วยย่อยที่ 6 พระพุทธศาสนา ซึ่งผู้วิจัยได้นำวิธีการทางประวัติศาสตร์ หลักชิปา และรูปแบบการเรียนการสอนชิปาของทิสนา แชมมณี (2542) มาประยุกต์ใช้เป็นการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยขั้นตอน 7 ขั้น คือ 1)ขั้นผู้สอนสำรวจความรู้เดิม/ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ใหม่ 2)ขั้นผู้สอนกระตุ้นและร่วมกันกำหนดปัญหาทางประวัติศาสตร์ 3)ขั้นผู้เรียนแสวงหาความรู้ทางประวัติศาสตร์โดยการรวบรวมหลักฐาน 4)ขั้นผู้เรียนสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์โดยใช้ทักษะกระบวนการคิด 5)ขั้นผู้เรียนนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ 6)ขั้นผู้เรียนสรุปแสดงผลงานและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ และ7)ขั้นผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้

2.2 กลุ่มควบคุมใช้แผนการสอนประวัติศาสตร์“หน่วยชาติไทย”ด้วยการสอนแบบปกติ มีจำนวน 5 แผน ใช้เวลา 26 คาบ ประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 3 ขั้น คือ ขั้นนำขั้นสอน และขั้นสรุป

3.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบ 3 ชุด คือ

3.1แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ เป็นแบบสอบวัดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา และวัดการนำความรู้ไปใช้ มีลักษณะแบบสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ มีค่าระดับความยากระหว่าง.37 - .79 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .22 - .70 มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .80

3.2แบบสอบทักษะการวิเคราะห์ เป็นแบบสอบความสามารถในการวิเคราะห์ ประกอบด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ มีลักษณะแบบสอบเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าระดับความยากระหว่าง.35 - .79 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง.22 - .63 มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .62

3.3แบบวัดเจตคติต่อความรักชาติ เป็นแบบวัดเจตคติต่อความรักชาติที่แสดงถึงความรักชาติ ความเสียสละ ความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีลักษณะเป็นแบบวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่อนข้างเห็นด้วย ไม่น่าใจ ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อที่มีค่า t ระหว่าง 1.81 - 7.69 มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย ไปเสนอต่อครูใหญ่ โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม เขตสาทร กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2.ผู้วิจัยดำเนินการสอบแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ แบบสอบทักษะการวิเคราะห์ และแบบวัดเจตคติต่อความรักชาติของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนเรียน (Pre - test)

3.ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมด้วยตัวเอง ตามแผนการสอนที่สร้างขึ้น โดยดำเนินการสอนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ระหว่างวันที่ 2 กรกฎาคม 2544 ถึงวันที่ 25 กันยายน 2544 รวม 13 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันจันทร์และวันอังคาร ในเวลาปกติ วันละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที รวมเป็นเวลา 26 คาบ (รายละเอียดในภาคผนวก ง)

4.ผู้วิจัยดำเนินการสอบแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ แบบสอบทักษะการวิเคราะห์ และแบบวัดเจตคติต่อความรักชาติของนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ด้วยแบบสอบชุดเดิมหลังเรียนอีกครั้งหนึ่ง (Post - test)

5. นำแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ แบบสอบทักษะการวิเคราะห์ และแบบวัดเจตคติต่อความรักชาติ ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติ ก่อนการทดลองสอนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (t - test)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติ หลังการทดลองสอนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที (t - test)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติของกลุ่มทดลอง ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองสอน โดยการทดสอบค่าที (t - test)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติของกลุ่มควบคุม ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองสอน โดยการทดสอบค่าที (t - test)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเพื่อศึกษา ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติ หลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยการสอนแบบปกติจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ผลการวิจัยดังที่ผู้วิจัยเสนอการอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ใช้หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนการสอน (7 ขั้นตอน) และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โดยเริ่มจาก ขั้นที่ 1 ขั้นผู้สอนสำรวจความรู้เดิม/ความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ใหม่ เป็นการตรวจสอบความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ขั้นที่ 2 ขั้นผู้สอนกระตุ้นและร่วมกันกับผู้เรียน กำหนดปัญหาทางประวัติศาสตร์ เป็นการกระตุ้น/เร้าให้นักเรียนเกิดข้อสงสัย ข้อคำถามในขณะเรียนเพื่อนำไปสู่การกำหนดเป็นปัญหาทางประวัติศาสตร์ ขั้นที่ 3 ขั้นผู้เรียนแสวงหาความรู้ทางประวัติศาสตร์โดยการรวบรวมหลักฐาน เป็นการแสวงหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยตนเอง เช่น จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ต วารสาร หนังสือพิมพ์ รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ การไปทัศนศึกษา การเข้าชมนิทรรศการ การถามผู้รู้ ฯลฯ ขั้นที่ 4 ขั้นผู้เรียนสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการคิด เป็นวิธีการสร้างความรู้โดยฝึกให้นักเรียนใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะการประเมินผลข้อมูล ทักษะการตีความ ทักษะการสังเคราะห์ และทักษะการสรุปลงความเห็น ขั้นที่ 5 ขั้นผู้เรียนนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ เป็นการนำข้อมูลความรู้ที่รวบรวมได้มาแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ เป็นการขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น ขั้นที่ 6 ขั้นผู้เรียนสรุปแสดงผลงานและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ เป็นการประมวลความรู้ทั้งหมดและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ของตนจากกิจกรรมต่างๆ เช่น นักเรียนได้เรียนรู้อะไร รู้ได้อย่างไร

ทำอย่างไร ทำด้วยวิธีอะไร ฯลฯ และชั้นที่ 7 ชั้นผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้น

จากขั้นตอนการสอนทั้ง 7 ขั้นตอนดังกล่าว ประกอบกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การร้องเพลงปลุกใจ/รักชาติ การค้นคว้าจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย การนำเสนองานโดยอิสระ การแสดงละคร การไปทัศนศึกษา การทำงานกลุ่ม การฝึกทักษะต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ มีโอกาสได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญา และมีส่วนร่วมในการเรียนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม การให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมได้เป็นผู้ลงมือศึกษา ปฏิบัติ และคิดอย่างอิสระ ทำให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดระดับสูง และทำให้นักเรียนได้ประสบการณ์จริง จึงเป็นการทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายสอดคล้องกับทฤษฎีของแชมมณี (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ก็ต่อเมื่อผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูล ประสบการณ์ใหม่ ๆ เข้ามา และมีโอกาสได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาของตน ในการคิดค้นกรองข้อมูล ทำความเข้าใจข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูลความรู้ใหม่กับความรู้เดิม และสร้างความหมายข้อมูลความรู้ด้วยตัวเอง กระบวนการสรรค์สร้างความรู้นี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อตนเอง อันจะส่งผลถึงความเข้าใจและการคงความรู้นั้น

จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ในการค้นคว้าข้อมูล การทำงานร่วมกับเพื่อน การสร้างความรู้ด้วยตนเอง การแสดงผลงานที่สร้างความภูมิใจให้กับนักเรียน ซึ่งต่างไปจากการเรียนการสอนตามปกติ โดยจะเป็นการเรียนที่เน้นเนื้อหาที่ได้มาจากการบอก การอธิบาย การซักถามเนื้อหาในบทเรียนของครู โดยมีได้มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการค้นคว้า กระบวนการคิด กระบวนการทำงาน กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง การวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ อันเป็นทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตและเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอน (ทฤษฎีของแชมมณี , 2544)

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ประสบการณ์ตรง ให้นักเรียนเรียนเนื้อหาควบคู่ไปกับกระบวนการ จะทำให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ ได้ดีกว่าการที่นักเรียนได้รับจากการบอกเล่าของครู และยังส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มีคะแนนทักษะการวิเคราะห์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยขั้นตอนการสอนและกิจกรรมที่นำมาใช้ในการจัด

การเรียนการสอนนั้น ให้ความสำคัญกับนักเรียนและเน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้รู้จักคิดวิเคราะห์ ถิ่นกรองข้อมูล ทำความเข้าใจข้อมูล จะสังเกตได้ว่า กิจกรรมในทุกชั้นตอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การซักถาม การค้นคว้า การทำงานกลุ่ม การระดมความคิด การอภิปราย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การวิเคราะห์ การเรียนรู้ การแสดงผลงาน ฯลฯ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นตอนที่ 4 ชั้นผู้เรียนสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์โดยใช้ทักษะกระบวนการคิด และชั้นที่ 6 ชั้นผู้เรียนสรุปแสดงผลงานและวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ชั้นตอนดังกล่าวให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการประเมินผลข้อมูล ทักษะการตีความ ทักษะการสังเคราะห์ และทักษะการสรุปลงความเห็น ตลอดจนผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์กระบวนการของตนหรือวิธีการที่จะได้ความรู้มา เช่น วิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ของตนจากกิจกรรมต่าง ๆ เช่น นักเรียนทำอย่างไร รู้ได้อย่างไร ทำด้วยวิธีอะไร นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากกิจกรรมต่าง ๆ การสอนที่ให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้และเป็นวิธีการสร้างความรู้ของด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการทางสติปัญญา ดังที่ทิสนา แซมมณี (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการควบคู่ไปกับเนื้อหาความรู้ เป็นแนวคิดที่น่าส่งเสริมและฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะทางสติปัญญา เช่น ทักษะกระบวนการคิด ทักษะการประมวลความรู้ ทักษะการทำงานกลุ่ม ฯลฯ การเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองและเน้นการฝึกฝนทักษะกระบวนการ การเรียนรู้กระบวนการเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้ และเน้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ถึงกระบวนการและวิธีการที่จะได้คำตอบมา ดังนั้น ความรู้จึงเป็นโครงสร้างทางปัญญา นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยวิธีที่ต่าง ๆ กัน ครูมีหน้าที่จัดการให้นักเรียนได้ปรับขยายโครงสร้างทางปัญญา และในการทดลองนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ในทุกแผนการสอนเพื่อให้เกิดทักษะ ซึ่งการวิเคราะห์เป็นทักษะทางปัญญาในระดับสูงและการเรียนที่ให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันและกัน ทำให้ผู้เรียนรู้จักคิดและสังเกตมากขึ้นกว่าเดิม รู้จักมองอะไรเป็นกลางไม่เอนเอียงไปตามสิ่งที่ได้ฟังมาทันที มีการไตร่ตรองมากกว่าเดิม

จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า การเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าว นักเรียนจะช่วยกัน อภิปรายเพื่อค้นหาคำตอบที่ดีที่สุดมากกว่าที่จะรอคำตอบจากครู และการค้นคว้าอ้างอิงจะเป็น การช่วยส่งเสริมให้นักเรียนช่วยกันคิด ทำให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาซึ่งมีส่วนทำให้เกิดความสามารถในการวิเคราะห์ ดังที่งานวิจัยของปรารธนา เกษน้อย (2540) ได้ ทำการศึกษาวิจัย ผลของการเรียนแบบร่วมมือในวิชาสังคมศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า เมื่อนักเรียนได้ผ่านการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งมีการจัดกิจกรรมที่เน้นการ

เปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็นที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความสามารถในการวิเคราะห์ได้ กิจกรรมดังกล่าวยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ทั้งนี้ยังสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ที่ว่า ให้การเรียนประวัติศาสตร์ได้มีส่วนทำให้นักเรียนเป็นนักวิเคราะห์วิจารณ์ สามารถสังเกตความแตกต่างของสิ่งที่ศึกษาบนพื้นฐานของกาลและสถานที่ (วินัย พงศ์ศรีเพียร , 2543) เข้าใจถึงสาระสำคัญของความหมายของคำว่า ประวัติศาสตร์ การมีทักษะในการทำงานเพื่อหลีกเลี่ยง หรือแก้ไขปัญหาความผิดพลาดมิให้เกิดขึ้นอีก (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ทั้งนี้ความพร้อมในการเรียนรู้ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้เรียน กู๊ด (Good , 1973) เชื่อว่าความพร้อมเกิดจากลักษณะทางวุฒิภาวะ ประสบการณ์ และอารมณ์ของผู้เรียน ความพร้อมจึงเป็นการพัฒนาคนให้มีความสามารถที่จะเรียนหรือทำกิจกรรมได้เต็มที่ ธอร์นไดค์ (Thorndike, 1965) เชื่อว่าบุคคลที่มีความพร้อมอย่างดีจะทำงานด้วยความราบรื่นและประสบผลสำเร็จอย่างน่าพอใจ สอดคล้องกับทิสนา แชมมณี (2544) เชื่อว่าความพร้อมในการเรียนรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และรับรู้ได้เต็มที่ที่จะประสบผลสำเร็จสูงสุดเมื่อผู้เรียนมีความพร้อมและตัวอย่างประชากรในการทดลองอยู่ในช่วงวัย 10 - 11 ปี ซึ่งเป็นวัยที่มีความสามารถในการใช้เหตุผล รู้จักคิด และมีความริเริ่ม ดังที่เพียเจต์ (Piaget) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับแนวการพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กในระยะเวลา 7 - 11 ปี เป็นระยะปฏิบัติการในรูปธรรม (Concrete Operation) เป็นระยะที่เด็กจะมีความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่ซับซ้อนมากขึ้น พัฒนาการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลสามารถสอนให้รู้จักแยกแยะบอกเหตุผลได้ว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ สอนให้เด็กปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้

ดังนั้น การเรียนการสอนดังกล่าวกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะพร้อมจึงเป็นการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ได้ดีขึ้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการสอนแบบปกติแล้ว เป็นการสอนที่มอบหมายให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มสมาชิกจะรับผิดชอบในงานของตนเองเท่านั้น หรืออาจจะแบ่งงานกันไปทำและนำผลงานมารวมกัน ซึ่งขาดการส่งเสริมการเรียนรู้กระบวนการการทำงานกลุ่มที่สมาชิกควรมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การจัดกิจกรรมที่เน้นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปราย ได้แสดงความคิดเห็น เป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อความสามารถในการวิเคราะห์ ดังผลงานวิจัยของปรารธนา เกษน้อย (2540) ดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น การเรียนการสอนที่ใช้การสอนแบบปกติ ควรได้มีการจัด

กิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการวิเคราะห์ ได้เรียนรู้กระบวนการควบคู่ไปกับเนื้อหาความรู้ ซึ่งการเรียนรู้กระบวนการเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้และวิธีการสร้างความรู้

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์มีคะแนนเจตคติต่อความรักชาติสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยขั้นตอนและการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงและมากที่สุด ทั้งนี้เน้นการปลูกฝังนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ เห็นคุณค่า ความสำคัญ และตระหนักในความเป็นไทย เพื่อก่อให้เกิดเจตคติต่อความรักชาติ ดังที่ความมุ่งหมายของการเรียนประวัติศาสตร์ไทยได้ระบุไว้ว่า การเรียนประวัติศาสตร์มีจุดมุ่งหมายเพื่อหล่อหลอมให้เยาวชนของชาติ มีจิตสำนึกภาคภูมิใจในความเป็นไทยและมีชาติไทย (คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ รก 1072/2542) Matera (1972 อ้างถึงในเกดสินี พลบูรณ์ , 2542) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อเจตคติของนักเรียน คือ การสอนของครู การจัดกิจกรรมในชั้นเรียนและสิ่งเร้าทางบวก เช่น ภาพ เพลง ฯลฯ เป็นตัวการส่งผลถึงเจตคติของนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงเจตคติของนักเรียน คือ การได้มีส่วนร่วมและเพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยให้นักเรียนแสดงละครประวัติศาสตร์ ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติในเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ให้นักเรียนได้ไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น ทิศนา แชมมณี (2544) ได้กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การไปทัศนศึกษาว่า เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องที่เรียน ได้เรียนรู้กิจกรรมความเป็นจริง ได้ใช้แหล่งชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทำให้เกิดความ เข้าใจและเกิดเจตคติที่ดีทั้งต่อสถานที่นั้นและต่อการเรียนรู้ ส่วนวิธีสอนโดยใช้การแสดงละคร เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียน เห็นภาพของเรื่องราวที่ต้องการเรียนรู้ ประจักษ์ชัดด้วยตาตนเองทำให้เรื่องราวมีชีวิตขึ้นมา จึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนและจดจำได้นาน ดังที่ Morris (1997) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง Ancient History Social Instruction Through Drama for Seventh Grade Students : A Royal Education (World History) โดยศึกษากับนักเรียนเกรด7 การศึกษานี้ได้ทำการทดลองใช้กับเนื้อหาประวัติศาสตร์โลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง การเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้การแสดงละครและการแสดงละครให้อะไรกับนักเรียนบ้าง ผลการทดลองพบว่า การเรียนโดยใช้การแสดงละคร ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาเนื้อหาที่ลึก มีการวางแผน มีการร่วมกันเขียนบท และได้แสดงความคิดเห็นร่วมกัน สิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนมีการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับความคิดเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์การเรียนรู้มากขึ้นและยังเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดเจตคติ ส่วนวิธีการสอนโดยใช้

การแสดงบทบาทสมมติ เป็นวิธีการที่ใช้บทบาทเป็นเครื่องมือในการดึงความรู้สึกนึกคิด การรับรู้ เจตคติหรืออคติต่าง ๆ ที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของผู้แสดง ออกมาเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอนดังกล่าว ได้ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนได้ประสบการณ์การเรียนรู้ เพราะเจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล เป็นตัวกำหนดที่สามารถถ่ายทอดหรือเลียนแบบจากบุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลอื่นได้ และมีลักษณะค่อนข้างถาวรแต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ .

ดังนั้น กิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้น จึงน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดเจตคติต่อความรักชาติ ซึ่งทำให้ต่างไปจากการสอนแบบปกติที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นเนื้อหาและการฟังครูอธิบายมากกว่าการให้นักเรียนได้มีบทบาท และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

4.จากผลการวิจัย พบว่า การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม ทั้งนี้เพราะการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เป็นการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์จากการแสวงหาความรู้ จากการได้ค้นคว้าด้วยตนเอง จากการได้สร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นการสอนที่ให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์จากขั้นตอนการสอน 7 ขั้นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และในทุกขั้นตอนการสอนมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขั้นตอนที่ 3 ขั้นผู้เรียนแสวงหาความรู้ทางประวัติศาสตร์โดยการรวบรวมหลักฐาน ขั้นตอนที่ 4 ขั้นผู้เรียนสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์โดยใช้ทักษะกระบวนการคิด และขั้นตอนที่ 5 ขั้นนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนอกจากนักเรียนจะได้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์แล้ว นักเรียนยังได้รับการฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการสืบค้นแหล่งความรู้ ทักษะการประมวลความรู้ ทักษะการทำงานกลุ่ม ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการตีความ ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสรุปลงความเห็น เป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ฉะนั้นการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ จึงน่าจะเป็นการสอนรูปแบบหนึ่งที่ครูสามารถนำไปใช้ในการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ อย่างไรก็ตามทิสนา แชมมณี (2542) ให้ข้อเสนอแนะว่าแม้รูปแบบการเรียนการสอนชิปาจะช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน เนื่องจากมีกระบวนการหรือขั้นตอนในการสอนที่ชัดเจน แต่ก็ไม่สามารถใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปาในการสอนได้ทุกเรื่องตลอดเวลา

เนื่องจากข้อจำกัดต่างๆในการสอน เช่น เวลาที่ใช้ แหล่งข้อมูลเพื่อการค้นคว้า ประเภทของเนื้อหา และถึงแม้ผู้สอนจะสามารถใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาในการสอนทุก ๆ เรื่องที่รับผิดชอบ แต่ในบางครั้งก็อาจไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการเรียนการสอน เนื่องจากผู้เรียนอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้ ผู้สอนจึงต้องใช้รูปแบบ วิธีการ และเทคนิคการสอนที่หลากหลายเพื่อช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

ดังนั้น หากผู้สอนต้องการนำการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์มาใช้ในการสอน ควรต้องใช้วิธีการสอน เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระที่จะสอน เพื่อช่วยให้กิจกรรมการสอนมีความหลากหลาย น่าสนใจ และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ และการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เป็นการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ส่งผลให้นักเรียนทำความเข้าใจสร้างความหมายของสาระข้อความรู้ให้แก่ตนเอง ค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง และสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการถ่ายโอนการเรียนรู้ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ดังนั้น การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ จึงส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประวัติศาสตร์ ทักษะการวิเคราะห์ และเจตคติต่อความรักชาติ สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุม จะเห็นได้ว่าการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เป็นการสอนที่น่าสนใจอย่างยิ่งและเหมาะสมจะนำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ดังตัวอย่างความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการทดลองสอน(ภาคผนวก ข)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

1.1 การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล สร้างความรู้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอนการฝึกหลายขั้นที่นักเรียนยังไม่คุ้นเคยกับวิธีการและขั้นตอนในการฝึก เช่น การค้นคว้าด้วยตัวเอง การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดกับผู้อื่น การทำงานกลุ่ม และการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้ ครูจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักการและขั้นตอนให้เข้าใจอย่างดี จึงจะสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 กิจกรรมขั้นตอนการสอนชั้นที่ 3 ชั้นผู้เรียนแสวงหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โดยการรวบรวมหลักฐาน และชั้นที่ 4 ชั้นผู้เรียนสร้างความรู้ทางประวัติศาสตร์โดยใช้กระบวนการคิด เป็นชั้นที่นักเรียนต้องศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลด้วยตนเอง นักเรียนจะไม่สามารถสรุปสาระสำคัญได้และจะเป็นปัญหากับนักเรียนที่ไม่รักการอ่าน ครูควรทำความเข้าใจกับนักเรียน ตั้งแต่เริ่มต้นว่า ความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับความร่วมมือกันของสมาชิกภายในกลุ่ม ดังนั้น การใช้กระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน มีโอกาสเป็นผู้ประสบความสำเร็จ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนต่อไป

1.3 การสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ มีหลายขั้นตอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะที่จำเป็นในการวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล และมีประโยชน์ต่อการเรียนต่อไป ดังนั้น ครูและผู้เกี่ยวข้องควรนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านนี้ให้แก่เรียนอย่างถูกต้องและเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาเพื่อการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์กับประชากรกลุ่มอื่น ๆ ในระดับชั้นที่สูงขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาถึงการนำการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปาไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ

2.3 ควรมีการศึกษาผลของการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนชิปปากับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการแสวงหาความรู้ ฯลฯ